

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

10 Δεκεμβρίου 2024

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 6707

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 29740/24/ΓΠ

Τροποποίηση της υπό στοιχεία 13855/18/ΓΠ/04-07-2018 απόφασης της Συγκλήτου «Ίδρυση Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών των Τμημάτων Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης και Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής και Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος της Σχολής Γεωπονικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τίτλο “Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία”» (Β' 3205) και της υπό στοιχεία 29555/ΓΠ/23/28-12-2023 (Β' 7707) όμοιας, περί επικαιροποίησης του Κανονισμού Λειτουργίας του Προγράμματος.

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

- Τα άρθρα 80 έως και 88, και 455 του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141).
- Την υπό στοιχεία 108990/Ζ1/8-9-2022 υπουργική απόφαση «Ρύθμιση των θεμάτων σχετικά με τη διαδικασία δωρεάν φοίτησης σε Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τέλη φοίτησης».
- Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκύκλιο του ΥΠΑΙΘ «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 “Νέοι ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις” (Α' 141) για την οργάνωση και λειτουργία προγραμματών μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».
- Τον ν. 4589/2019 «Συνέργειες Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με τα ΤΕΙ Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδας, Παλλημνιακό Ταμείο και άλλες διατάξεις» (Α' 13).
- Τον ν. 3374/2005 «Διασφάλιση της ποιότητας στην ανώτατη εκπαίδευση. Σύστημα μεταφοράς και συσσω-

ρευσης πιστωτικών μονάδων. Παράρτημα διπλώματος» (Α' 189).

6. Την υπό στοιχεία Φ589656/Β3/13-8-2007 υπουργική απόφαση «Εφαρμογή Συστήματος Μεταφοράς και Συσώρευσης πιστωτικών μονάδων» (Β' 1466).

7. Την υπό στοιχεία 13855/18/ΓΠ/04-07-2018 (Β' 3205) απόφαση της Συγκλήτου, με την οποία ιδρύθηκε το ΔΠΜΣ «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» των Τμημάτων Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΤΜΧΠΠΑ), Πολιτικών Μηχανικών (ΤΠΜ) και Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος (ΤΓΦΠΑΠ) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

8. Την υπό στοιχεία 29555/23/ΓΠ/28-12-2023 (Β' 7707) απόφαση της Συγκλήτου, με την οποία επικαιροποιήθηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας του ΔΠΜΣ «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» των Τμημάτων Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΤΜΧΠΠΑ), Πολιτικών Μηχανικών (ΤΠΜ) και Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος (ΤΓΦΠΑΠ) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

9. Το απόσπασμα πρακτικού της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών του ΔΠΜΣ «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» στην 11/14-11-2024 συνεδρίασή της.

10. Το Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας μεταξύ των συνεργαζόμενων τμημάτων.

11. Τη θετική εισήγηση της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

12. Το απόσπασμα πρακτικού της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στην υπ' αρ. 316/28-11-2024 συνεδρίασή της.

13. Το γεγονός ότι δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Ιδρύματος ή του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Α. Την τροποποίηση της υπό στοιχεία 13855/18/ΓΠ/04-07-2018 απόφασης της Συγκλήτου «Ίδρυση Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών των Τμημάτων Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης και Πολιτικών Μηχανικών της Πολυτεχνικής Σχολής και Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος της Σχολής Γεωπονικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

με τίτλο «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» (Β' 3205)», ως εξής:

Άρθρο 1 Γενικές Διατάξεις

Τα Τμήματα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΤΜΧΠΠΑ), Πολιτικών Μηχανικών (ΤΠΜ) και Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος (ΤΓΦΠΑΠ) του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας λειτουργούν Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών με τίτλο «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις του ν. 4957/2022 και της υπό στοιχεία 135557/Ζ1/1-11-2022 εγκυκλίου του ΥΠΑΙΘ.

Άρθρο 2 Αντικείμενο - Σκοπός

Σκοπός του ΔΠΜΣ «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» είναι μια εις βάθος διάγνωση και κατανόηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, του τρόπου που αυτά συνδέονται με τον ανθρώπινο παράγοντα και τον τρόπο της διαχείρισής τους, αξιοποιώντας επιστήμη, τεχνολογία, διακυβέρνηση, με στόχο την αειφορία, με ό,τι αυτή εμπερικλείει, δηλαδή την προστασία του περιβάλλοντος, η οποία δεν θα είναι σε βάρος της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, αλλά θα επιτυγχάνεται προς όφελος της κοινωνίας και με το ελάχιστο οικονομικό κόστος. Είναι προφανές ότι το μοντέλο ροής των υλικών διά μέσου της οικονομίας θα πρέπει να μετασχηματιστεί και από γραμμικό να μετατραπεί σε κυκλικό. Κρίνεται αναγκαία η στροφή από το μοντέλο (γραμμικό) «προμήθεια, παραγωγή, κατανάλωση, απόρριψη» σε ένα μοντέλο (κυκλικό) που βασίζεται στο τετράπτυχο «επαναχρησιμοποίηση, επισκευή, ανακαίνιση και ανακύκλωση». Η αλλαγή βασίζεται στη μεγιστοποίηση της απόδοσης των υπαρχόντων πόρων και στη μείωση των απωλειών κατά τη χρήση. Το βάρος της στρατηγικής ελέγχου και διαχείρισης της ρύπανσης θα πρέπει να μετατοπιστεί στη στρατηγική πρόληψης της ρύπανσης και της μετατροπής των αποβλήτων σε πόρους. Επίσης, το ΔΠΜΣ εξετάζει τη φύση, τις αιτίες και τις επιπτώσεις των κυριότερων μορφών περιβαλλοντικών αλλαγών, τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι αλλαγές αλληλεπιδρούν σε παγκόσμιο, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και πως επηρεάζουν τα οικολογικά συστήματα, αλλά και τις κοινωνίες, καθώς επίσης, εξετάζει τις βιώσιμες λύσεις απέναντι σ' αυτές τις αλλαγές, μέσω της ορθολογικής διαχείρισης, της πρόληψης, του μετριασμού, της προσαρμογής, της ελαχιστοποίησης παραγωγής αποβλήτων, της κυκλικής οικονομίας, του σχεδιασμού νέων βιώσιμων/πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών.

Άρθρο 3 Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Το ΔΠΜΣ απονέμει Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) στην «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία».

Άρθρο 4 Κατηγορίες Πτυχιούχων

Στο ΔΠΜΣ «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, συναφών με τα αντικείμενα σπουδών Τμημάτων των Επιστημών του Περιβάλλοντος, των Γεωπονικών Επιστημών, των Πολυτεχνικών Σχολών, των Σχολών Οικονομικών Επιστημών, Γεωγραφίας, Δασολογίας, των Θετικών Επιστημών και των Νομικών Επιστημών.

Άρθρο 5 Χρονική Διάρκεια

Το ΔΠΜΣ Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία διαρθρώνεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα για το πρόγραμμα πλήρους φοίτησης και σε πέντε (5) ακαδημαϊκά εξάμηνα για το πρόγραμμα μερικής φοίτησης, τα οποία περιλαμβάνουν δέκα (10) μαθήματα και εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.

Άρθρο 6 Πρόγραμμα Σπουδών - Γλώσσα Διδασκαλίας

Η επιτυχής ολοκλήρωση του προγράμματος περιλαμβάνει την επιτυχή εξέταση σε δέκα (10) μαθήματα και την εκπόνηση Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Η διάρθρωση του προγράμματος και οι αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες (ECTS) είναι η ακόλουθη:

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ (Υ)/ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ε)	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (ECTS)
Α' ΕΞΑΜΗΝΟ (1ο)		
Χωροταξικός Σχεδιασμός και Βιώσιμη Ανάπτυξη	Υ	6
Σύγχρονες Μέθοδοι Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Περιβαλλοντικά Πρότυπα	Υ	7
Αειφορία - Αειφορική Διαχείριση Φυσικών Πόρων	Υ	7
Γεωχωρικές τεχνολογίες στη διαχείριση περιβάλλοντος	Υ	7
Μάθημα επιλογής	Ε	3
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ECTS:		30
Β' ΕΞΑΜΗΝΟ (2ο)		
Διαχείριση Υδατικών Πόρων και Κυκλική Οικονομία	Υ	8
Διαχείριση της Κλιματικής Αλλαγής και Χωρική Ανθεκτικότητα	Υ	8

Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης-Ελαχιστοποίηση Παραγωγής Αποβλήτων	Υ	8
Μάθημα επιλογής	Ε	3
Μάθημα επιλογής	Ε	3
ΥΠΟΣΥΝΟΛΟ ECTS:		30
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ECTS:		60

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ		
Ανάλυση Χρονοσειρών και Δεδομένων Περιβαλλοντικών Κινδύνων	Ε	3
Ανάλυση και Διαχείριση Φυσικών Καταστροφών	Ε	3
Περιβαλλοντική Πολιτική και Διακυβέρνηση	Ε	3
ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ		
Ενεργειακή Πολιτική – Βιώσιμος Ενεργειακός Σχεδιασμός	Ε	3
Πράσινη Καινοτομία - Επιχειρηματικότητα	Ε	3
Αγροτική Ανάπτυξη - Κυκλική Οικονομία	Ε	3
Διαχείριση και διακυβέρνηση του δεσμού (nexus) νερού-ενέργειας-τροφής και οικοσυστημάτων για βιωσιμότητα	Ε	3
Γεωγραφική ανάλυση περιβαλλοντικών αλλαγών	Ε	3

Η ανακατανομή ή η τροποποίηση των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών θα γίνεται με αποφάσεις των οργάνων του ΔΠΜΣ και θα περιλαμβάνονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Η γλώσσα διδασκαλίας του Π.Μ.Σ. είναι η ελληνική. Η γλώσσα εκπόνησης διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική ή η αγγλική.

Υπάρχει η δυνατότητα της διδασκαλίας μαθημάτων με μέσα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης σε ποσοστό 100%.

Άρθρο 7

Αριθμός μεταπτυχιακών φοιτητών

Ο μέγιστος αριθμός εισακτέων κατ' έτος σπουδών στο ΔΠΜΣ ανέρχεται σε σαράντα (40) φοιτητές.

Άρθρο 8

Προσωπικό

Στο ΔΠΜΣ «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» θα απασχοληθούν μέλη ΔΕΠ των τμημάτων Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΤΜΧΠΠΑ), Πολιτικών Μηχανικών (ΤΠΜ) και Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος (ΤΓΦΠΑΠ) του ΠΘ και άλλες κατηγορίες διδασκόντων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 83 του ν. 4957/2022 (Α' 141).

Άρθρο 9

Υλικοτεχνική υποδομή

Για την εύρυθμη λειτουργία του ΠΜΣ διατίθεται η απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή των τριών εμπλεκόμενων Τμημάτων.

Άρθρο 10

Διάρκεια Λειτουργίας

Το Δ.Π.Μ.Σ. θα λειτουργήσει μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026 με την επιφύλαξη της μη πιστοποίησής του κατά την περιοδική αξιολόγηση του Τμήματος.

Άρθρο 11

Κόστος Λειτουργίας

Σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν. 4957/2022 το κόστος του ΠΜΣ, που αφορά στις λειτουργικές δαπάνες ανέρχεται στο ποσό των 81.200 χιλιάδων ευρώ και αναλύεται σε κατηγορίες εσόδων -εξόδων ως εξής:

ΕΣΟΔΑ	ΠΟΣΟ
1. Προϋπολογισμός ΑΕΙ	0,00 €
2. Κρατικός Προϋπολογισμός /Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	0,00 €
3. Δωρεές, Χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις	0,00 €
4. Κληροδοτήματα	
5. Πόροι Ερευνητικών Έργων ή Προγραμμάτων	0,00 €
6. Κάθε Άλλη Νόμιμη Αιτία	0,00 €
7. Τέλη Φοίτησης (Στο Π.Μ.Σ. συμμετέχουν 40 φοιτητές. Εξ αυτών το 30% ήτοι: $40 \times 30\% = 12$ φοιτητές απαλλάσσονται από τέλη φοίτησης. Οι υπόλοιποι 28 θα καταβάλλουν τέλη φοίτησης 2.900 € ανά φοιτητή ήτοι: $28 \times 2.900 = 81.200$ €)	81.200 €
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΕΣΟΔΩΝ ΕΤΟΥΣ	81.200 €
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΗΣ	ΠΟΣΟ
1. Δαπάνες εξοπλισμού και δαπάνες λογισμικού	8.340 €

2. Δαπάνες χορήγησης υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς φοιτητές	1.500 €
3. Δαπάνες αναλωσίμων	5.000 €
4. Δαπάνες μετακινήσεων διδασκόντων του Π.Μ.Σ.	16.000 €
5. Δαπάνες μετακινήσεων φοιτητών του Π.Μ.Σ. για εκπαιδευτικούς σκοπούς	0,00 €
6. Αμοιβές διδασκαλίας τακτικού προσωπικού των ΑΕΙ και ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων που συμμετέχουν στην οργάνωση του ΠΜΣ	5.000 €
7. Αμοιβές έκτακτου διδακτικού προσωπικού των ΑΕΙ που συμμετέχουν στην οργάνωση του ΠΜΣ	8.000 €
8. Αμοιβές διδασκαλίας προσωπικού του άρθρου 83 του ν. 4957/2022	0,00 €
9 Αμοιβές διοικητικής και τεχνικής υποστήριξης	8.000 €
10. Λοιπές δαπάνες, όπως ιδίως έξοδα δημοσιότητας - προβολής, αγοράς εκπαιδευτικού υλικού, οργάνωσης συνεδρίου, δαπάνες εργασιών πεδίου.	5.000 €
11. Παρακράτηση από τον ΕΚΛΕ 30% των εσόδων από τα Τέλη Φοίτησης	24.360 €
12. Παρακράτηση από τον ΕΛΚΕ 12% των εσόδων από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα και πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα	0,00€
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΔΑΠΑΝΩΝ	0,00 €

Άρθρο 12

Μεταβατικές διατάξεις

Όσα θέματα δεν ρυθμίζονται στην παρούσα απόφαση θα ρυθμίζονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών και τα αρμόδια όργανα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Β. Την τροποποίηση της υπό στοιχεία 29555/ΓΠ/23/28-12-2023 (Β' 7707) απόφασης της Συγκλήτου περί επικαιροποίησης του Κανονισμού Λειτουργίας του Προγράμματος ως εξής:

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών
και Κυκλική Οικονομία»**

ΑΡΘΡΟ 1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΣ

1.1. Σκοπός του ΔΠΜΣ «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» είναι μια εις

βάθος διάγνωση και κατανόηση των περιβαλλοντικών προβλημάτων, του τρόπου που αυτά συνδέονται με τον ανθρώπινο παράγοντα και τον τρόπο της διαχείρισής τους, αξιοποιώντας επιστήμη, τεχνολογία, διακυβέρνηση, με στόχο την αειφορία, με ό,τι αυτή εμπερικλείει, δηλαδή την προστασία του περιβάλλοντος, η οποία δεν θα είναι σε βάρος της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, αλλά θα επιτυγχάνεται προς όφελος της κοινωνίας και με το ελάχιστο οικονομικό κόστος. Είναι προφανές ότι το μοντέλο ροής των υλικών διά μέσου της οικονομίας θα πρέπει να μετασχηματιστεί και από γραμμικό να μετατραπεί σε κυκλικό. Κρίνεται αναγκαία η στροφή από το μοντέλο (γραμμικό) «προμήθεια, παραγωγή, κατανάλωση, απόρριψη» σε ένα μοντέλο (κυκλικό) που βασίζεται στο τετράπτυχο «επαναχρησιμοποίηση, επισκευή, ανακαίνιση και ανακύκλωση». Η αλλαγή βασίζεται στη μεγιστοποίηση της απόδοσης των υπάρχοντων πόρων και στη μείωση των απωλειών κατά τη χρήση. Το βάρος της στρατηγικής ελέγχου και διαχείρισης της ρύπανσης θα πρέπει να μετατοπιστεί στη στρατηγική πρόληψης της ρύπανσης και της μετατροπής των αποβλήτων σε πόρους. Επίσης, το ΔΠΜΣ εξετάζει τη φύση, τις αιτίες και τις επιπτώσεις των κυριότερων μορφών περιβαλλοντικών αλλαγών, τον τρόπο με τον οποίο αυτές οι αλλαγές αλληλεπιδρούν σε παγκόσμιο, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και πως επηρεάζουν τα οικολογικά συστήματα, αλλά και τις κοινωνίες, καθώς επίσης, εξετάζει τις βιώσιμες λύσεις απέναντι σ' αυτές τις αλλαγές, μέσω της ορθολογικής διαχείρισης, της πρόληψης, του μετριασμού, της προσαρμογής, της ελαχιστοποίησης παραγωγής αποβλήτων, της κυκλικής οικονομίας, του σχεδιασμού νέων βιώσιμων/πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών.

1.2. Το ΔΠΜΣ οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) με τίτλο: «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» ("Sustainable Management of Environmental Changes and Circular Economy"), μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών με βάση το πρόγραμμα σπουδών.

1.3. Οι τίτλοι απονέμονται από το Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας με αναφορά και των λοιπών συνεργαζόμενων Τμημάτων/Ιδρυμάτων.

1.4. Μαθησιακά αποτελέσματα, προσόντα που απονέμονται από την επιτυχή παρακολούθηση του ΔΠΜΣ: Το ΔΠΜΣ «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» στοχεύει στο να παρέχει στους φοιτητές μια ολοκληρωμένη γνώση των αρχών της αειφορίας, για την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών προκλήσεων και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας. Οι φοιτητές θα αποκτήσουν ικανότητα στην ενσωμάτωση των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης στον χωροταξικό σχεδιασμό και τις χρήσεις γης, προωθώντας το σχεδιασμό ανθεκτικών, βιώσιμων περιοχών. Το ΔΠΜΣ δίνει έμφαση στις σύγχρονες πρακτικές περιβαλλοντικής διαχείρισης, όπου οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στην εφαρμογή σύγχρονων προτύπων και μεθοδολογιών που μειώνουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε όλους τους τομείς.

Μια βασική πτυχή του προγράμματος είναι η βιώσιμη διαχείριση των πόρων, όπου οι φοιτητές θα αποκτήσουν δεξιότητες για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των φυσικών πόρων με υπευθυνότητα, τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας και την εξασφάλιση της ανανεωσιμότητας και της διατήρησης των πόρων. Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει επίσης εκπαίδευση σε προηγμένες γεωχωρικές τεχνολογίες, όπως τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, δίνοντας τη δυνατότητα στους φοιτητές να παρακολουθούν αποτελεσματικά τις περιβαλλοντικές αλλαγές και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις. Μέσω της εκπαίδευσης ανάλυσης δεδομένων, οι φοιτητές θα μάθουν να ερμηνεύουν δεδομένα περιβαλλοντικού κινδύνου και πληροφορίες χρονοσειρών, βελτιώνοντας την ικανότητά τους να προβλέπουν και να διαχειρίζονται περιβαλλοντικούς κινδύνους.

Αυτό το πρόγραμμα ενθαρρύνει επίσης τη βαθιά κατανόηση της διαχείρισης φυσικών καταστροφών, εστιάζοντας σε παράγοντες κινδύνου και στρατηγικές μετριασμού που χτίζουν την ανθεκτικότητα της κοινότητας. Οι φοιτητές θα μελετήσουν περιβαλλοντικές πολιτικές και πλαίσια διακυβέρνησης για να υποστηρίξουν αειφορικές πρωτοβουλίες, αποκτώντας δεξιότητες που τους επιτρέπουν να συνεισφέρουν ουσιαστικά στις διαδικασίες ανάπτυξης πολιτικών. Θα διερευνήσουν επίσης τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, ιδιαίτερα στη διαχείριση των υδάτινων πόρων, τις στρατηγικές προώθησης της βιώσιμης χρήσης του νερού και τη μείωση των αποβλήτων.

Με την κλιματική αλλαγή να δημιουργεί σημαντικές παγκόσμιες προκλήσεις, οι φοιτητές θα είναι ικανοί να εφαρμόζουν τεχνικές προσαρμοστικού χωρικού σχεδιασμού που ενισχύουν την ανθεκτικότητα των κοινοτήτων και των περιβαλλόντων στην κλιματική μεταβλητότητα. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης βέλτιστες πρακτικές στην ελαχιστοποίηση των απορριμμάτων, όπου οι φοιτητές θα μάθουν μεθόδους για τη μείωση της παραγωγής απορριμμάτων και την προώθηση της ανακύκλωσης σε μοντέλα κυκλικής οικονομίας. Αυτή η προσέγγιση επεκτείνεται στην αγροτική ανάπτυξη, καθώς θα μάθουν να εφαρμόζουν τις αρχές της κυκλικής οικονομίας για να υποστηρίξουν τη βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη διατηρώντας παράλληλα την οικολογική ακεραιότητα.

Στον τομέα της ενέργειας, το πρόγραμμα καλύπτει τον σχεδιασμό και τη χάραξη πολιτικής για την αειφόρο ενέργεια, δίνοντας έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στην ενεργειακή απόδοση και σε στρατηγικές για τη μείωση του αποτυπώματος άνθρακα. Οι φοιτητές θα αναπτύξουν επίσης επιχειρηματικές δεξιότητες για να προωθήσουν την πράσινη καινοτομία, προωθώντας βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα και τεχνολογίες που υποστηρίζουν μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα.

Το πρόγραμμα σπουδών δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση του δεσμού νερού-ενέργειας-τροφής, μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που αντιμετωπίζει τις αλληλεξαρτήσεις αυτών των κρίσιμων πόρων, με στόχο τη βελτίωση της βιωσιμότητας των πόρων και της ανθεκτικότητας του οικοσυστήματος. Εφαρμόζοντας μεθόδους γεωγραφικής ανάλυσης, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές θα

αποκτήσουν δεξιότητες αξιολόγησης περιβαλλοντικών αλλαγών και γεωγραφικών προτύπων, επιτρέποντάς τους να ανταποκριθούν αποτελεσματικά σε δυναμικές περιβαλλοντικές προκλήσεις. Συνολικά, αυτό το διατμηματικό, μεταπτυχιακό πρόγραμμα, προετοιμάζει τους αποφοίτους του να εφαρμόσουν εξειδικευμένες, διεπιστημονικές δεξιότητες για την προώθηση της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων και την εφαρμογή πρακτικών κυκλικής οικονομίας ως απάντηση στις περιβαλλοντικές αλλαγές.

ΑΡΘΡΟ 2

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΔΠΜΣ σύμφωνα με τον ν. 4957/2022 είναι:

2.1. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών και η Σύγκλητος του Π.Θ.

2.2. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (ΕΠΣ). Αρμοδιότητες της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών είναι να:

α) εισηγείται προς τη Σύγκλητο διά της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών την αναγκαιότητα τροποποίησης του ΔΠΜΣ, καθώς και την παράταση της διάρκειάς του,

β) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο ΔΠΜΣ,

γ) αναθέτει το διδακτικό έργο στους διδάσκοντες του ΔΠΜΣ,

δ) ορίζει το Διευθυντή του ΔΠΜΣ,

ε) ορίζει τα μέλη των Σ.Ε.,

ζ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών και ορίζει τον επιβλέποντα ανά εργασία,

η) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του ΔΠΜΣ,

θ) εγκρίνει τον απολογισμό του ΔΠΜΣ, κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

ι) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από επιμέρους διατάξεις.

Η Ε.Π.Σ. συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συνεργαζόμενων Τμημάτων, και αποτελείται από μέλη ΔΕΠ. Ο αριθμός των μελών και η σύνθεσή της καθορίζονται με το Πρωτόκολλο Συνεργασίας του ΔΠΜΣ ως εξής:

Τρία (3) μέλη του Τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ένα (1) μέλος του Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ένα (1) μέλος του Τμήματος Γεωπονίας Φυτικής Παραγωγής και Αγροτικού Περιβάλλοντος του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Στην Ε.Π.Σ. δύνανται να συμμετέχουν Ομότιμοι Καθηγητές των συνεργαζόμενων τμημάτων, εφόσον παρέχουν διδακτικό έργο στο ΔΠΜΣ.

2.3. Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΔΠΜΣ.

Ο/Η Διευθυντής/τρια του ΔΠΜΣ. είναι μέλος της Ε.Π.Σ. κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή ή Αναπληρωτή

Καθηγητή και ορίζεται από αυτήν για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό.

Ο Διευθυντής του ΔΠΜΣ έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) προεδρεύει της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του ΔΠΜΣ προς την Ε.Π.Σ.,

γ) εισηγείται προς τα όργανα του ΔΠΜΣ και του Α.Ε.Ι. θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του ΔΠΜΣ,

δ) είναι Επιστημονικός Υπεύθυνος του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 234 του ν. 4957/2022 και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων των οργάνων του ΔΠΜΣ και του Εσωτερικού Κανονισμού μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών, καθώς και την παρακολούθηση εκτέλεσης του προϋπολογισμού του ΔΠΜΣ,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του ΔΠΜΣ

2.4. Γραμματειακή υποστήριξη ΔΠΜΣ

Το ΔΠΜΣ έχει ίδιους πόρους και μπορεί να προσλαμβάνει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εξωτερικούς συνεργάτες για τη γραμματειακή και διοικητική υποστήριξη.

ΑΡΘΡΟ 3

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΚΤΕΩΝ

3.1. Στο ΔΠΜΣ «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία» γίνονται δεκτοί κάτοχοι τίτλου του πρώτου κύκλου σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, συναφών με τα αντικείμενα σπουδών Τμημάτων των Επιστημών του Περιβάλλοντος, των Γεωπονικών Επιστημών, των Πολυτεχνικών Σχολών, των Σχολών Οικονομικών Επιστημών, Γεωγραφίας, Δασολογίας, των Θετικών Επιστημών και των Νομικών Επιστημών.

3.2. Ο ανώτατος αριθμός των εισακτέων φοιτητών/τριών στο ΔΠΜΣ ορίζεται σε σαράντα (40) συνολικά.

ΑΡΘΡΟ 4

ΤΡΟΠΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

4.1. Η επιλογή των φοιτητών/τριών γίνεται σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Π.Θ. και τα προβλεπόμενα στον παρόντα Κανονισμό.

4.2. Κάθε εξάμηνο δημοσιεύεται και αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ και του Ιδρύματος προκήρυξη για την εισαγωγή μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών στο ΔΠΜΣ. Οι σχετικές αιτήσεις με τα απαραίτητα δικαιολογητικά κατατίθενται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση vidirako@uth.gr κατά την περίοδο Ιουνίου και Ιανουαρίου ΦΑΣΗ Ι). Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με απόφαση της ΕΠΣ (ΦΑΣΗ ΙΙ).

4.3. Απαραίτητα δικαιολογητικά είναι:

1. Βιογραφικό σημείωμα.

2. Πίνακας επιλεγμένων βιογραφικών στοιχείων (Παράρτημα 5 του παρόντος κανονισμού).

3. Ευκρινές φωτοαντίγραφο πτυχίου ή διπλώματος.

4. Ευκρινές φωτοαντίγραφο πιστοποιητικού αναλυτικής βαθμολογίας.

5. Ευκρινές φωτοαντίγραφο αποδεικτικού αγγλικής γλώσσας. Το επίπεδο της γνώσης της αγγλικής γλώσσας θα πρέπει να είναι αντίστοιχο τουλάχιστον με το Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας Επιπέδου B2 του ν. 2740/1999, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 19 του άρθρου 13 του ν. 3149/2003. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι κάτοχοι προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών πανεπιστημίου της αλλοδαπής, στην αγγλική γλώσσα.

4.4. Σε περίπτωση υποψηφίων που κατέχουν τίτλο πρώτου κύκλου σπουδών της αλλοδαπής, η Γραμματεία του ΔΠΜΣ κατά τα οριζόμενα της κείμενης νομοθεσίας, ελέγχει αν το ίδρυμα προέλευσης ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων της αλλοδαπής και αν ο τύπος αυτού ανήκει στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π. Εάν ο τίτλος σπουδών από αλλοδαπό Πανεπιστήμιο περιλαμβάνεται στον κατάλογο του ΔΟΑΤΑΠ του άρθρου 307 του ν. 4957/2022, η Γραμματεία του ΔΠΜΣ οφείλει να ζητήσει Βεβαίωση Τόπου Σπουδών, η οποία εκδίδεται και αποστέλλεται από το πανεπιστήμιο της αλλοδαπής. Αποκλείονται αιτήσεις στις οποίες ως τόπος σπουδών βεβαιώνεται η ελληνική επικράτεια, εκτός αν το μέρος σπουδών που έγιναν στην ελληνική επικράτεια βρίσκεται σε δημόσιο Α.Ε.Ι.. σύμφωνα με τον ν. 3328/2005 (Α' 80).

4.5. Η αξιολόγηση των υποψηφίων και η επιλογή των εισακτέων γίνεται με βάση τη συνολική βαθμολόγηση (σε κλίμακα 1 - 100) στα παρακάτω κριτήρια:

α/α	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΜΟΡΙΑ (%)
1	Βαθμός πτυχίου	15%
2	Η βαθμολογία στα τρία μαθήματα που είναι πιο σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ και ο βαθμός της διπλωματικής εργασίας (όπου αυτή προβλέπεται στον πρώτο κύκλο σπουδών)	20%
3	Επίπεδο γνώσης της αγγλικής γλώσσας	15%
4	Γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας	5 %
5	Επαγγελματική εμπειρία	5%
6	Δημοσιεύσεις σε επιστημονικά περιοδικά	5%
7	Ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια	5%
8	Συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα	5%
9	Κατοχή άλλων μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών	5%
10	Συνέντευξη	20 %
	ΣΥΝΟΛΟ	100%

4.6. Με βάση τα συνολικά κριτήρια, η Ε.Π.Σ. καταρτίζει και εγκρίνει τον πίνακα αξιολόγησης των φοιτητών/τριών. Σε περίπτωση ισοβαθμίας επιλέγονται όλοι οι ισοβαθμούντες φοιτητές.

4.7. Οι επιτυχόντες/ουσες θα πρέπει να καταβάλουν την πρώτη δόση των διδάκτρων κατά το διάστημα εγγραφών (όπως αυτό ορίζεται κάθε φορά από τη Γραμματεία) και να αποστείλουν τη σχετική απόδειξη καταβολής. Ακολουθεί η εγγραφή τους στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ. Σε περίπτωση μη εγγραφής ενός ή περισσότερων επιτυχόντων και εφόσον η αρχική λίστα επιτυχόντων είχε συμπληρωθεί το μέγιστο πλήθος επιτυχόντων, καλείται ο αντίστοιχος αριθμός επιλαχόντων προς εγγραφή.

4.8. Η εγγραφή των επιτυχόντων που έχουν τίτλο σπουδών από ίδρυμα της αλλοδαπής, ολοκληρώνεται μόνο με την προσκόμιση επικυρωμένου αντιγράφου του πτυχίου τους (με κάθε νόμιμο τρόπο).

ΑΡΘΡΟ 5 ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

5.1. Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΔΠΜΣ που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται σε τρία (3) ακαδημαϊκά εξάμηνα, τα οποία περιλαμβάνουν δέκα (10) μαθήματα και εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.

5.2. Υπάρχει δυνατότητα παράτασης της φοίτησης έως και δυο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, έπειτα από αιτιολογημένη αίτηση του φοιτητή και έγκριση από τη Ε.Π.Σ. Έτσι ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης σπουδών ορίζεται σε πέντε (5) ακαδημαϊκά εξάμηνα για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης και επτά (7) ακαδημαϊκά εξάμηνα για τους φοιτητές μερικής φοίτησης.

5.3. Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης, έπειτα από αιτιολογημένη αίτησή τους προς την ΕΠΣ, δύνανται να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα εξάμηνα. Αναστολή φοίτησης χορηγείται για σοβαρούς επαγγελματικούς, οικογενειακούς, προσωπικούς ή λόγους υγείας.

Η αίτησή τους πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να συνοδεύεται από με τα σχετικά δικαιολογητικά.

Κατά τη διάρκεια της αναστολής φοίτησης αίρεται η φοιτητική ιδιότητα και αναστέλλονται όλα τα σχετικά δικαιώματα του/της φοιτητή/τριας. Η φοιτητική ιδιότητα

αποκτάται ξανά αυτομάτως μετά τη λήξη της αναστολής. Το διάστημα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετράται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια φοίτησης.

5.4. Δίνεται η δυνατότητα μερικής φοίτησης στους εργαζόμενους μεταπτυχιακούς φοιτητές εφόσον εργάζονται αποδεδειγμένα τουλάχιστον 20 ώρες την εβδομάδα που αποδεικνύεται με σχετική σύμβαση εργασίας ή βεβαίωση εργοδότη.

Μερική φοίτηση προβλέπεται και για μη εργαζόμενους φοιτητές που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της πλήρους φοίτησης σε περίπτωση που συντρέχουν ενδεικτικά επαγγελματικοί, οικογενειακοί, προσωπικοί ή λόγοι υγείας κ.ά.

Η μερική φοίτηση εγκρίνεται από την Ε.Π.Σ. μετά από αίτηση του/της ενδιαφερόμενου/νης η οποία κατατίθεται στην αρχή του ακαδημαϊκού εξαμήνου/έτους και συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά εγγραφής.

Η διάρκεια μερικής φοίτησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της κανονικής διάρκειας φοίτησης του συγκεκριμένου προγράμματος.

ΑΡΘΡΟ 6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

6.1. Το ΔΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό/εαρινό εξάμηνο κάθε ακαδημαϊκού έτους.

6.2. Για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών απαιτούνται συνολικά ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS). Όλα τα μαθήματα διδάσκονται εβδομαδιαίως, η διάρκεια διδασκαλίας κάθε μαθήματος ορίζεται σε τρεις (3) πλήρεις ώρες ανά εβδομάδα και περιλαμβάνουν διαλέξεις.

6.3. Η γλώσσα διδασκαλίας είναι η ελληνική και η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής εργασίας είναι η ελληνική ή η αγγλική.

6.4. Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση δέκα (10) μεταπτυχιακών μαθημάτων και εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

6.5. Η διδασκαλία των μαθημάτων γίνεται αποκλειστικά εξ αποστάσεως, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και όσα ορίζονται στο άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού.

6.6. Το ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων ανά εξάμηνο διαμορφώνεται ως εξής:

Α' Εξάμηνο

a/a	Κωδικός Μαθήματος	Μάθημα	Πιστωτικές μονάδες (ECTS)
1	ΥΠ008	Χωροταξικός Σχεδιασμός και Βιώσιμη Ανάπτυξη	6
2	ΥΠ009	Σύγχρονες Μέθοδοι Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Περιβαλλοντικά Πρότυπα	7
3	ΥΠ003	Αειφορία - Αειφορική Διαχείριση Φυσικών Πόρων	7
4	ΥΠ006	Γεωχωρικές τεχνολογίες στη διαχείριση περιβάλλοντος	7
5		Μάθημα επιλογής	3
	Σύνολο		30

Μαθήματα Επιλογής Χειμερινού Εξαμήνου

α/α	Κωδικός Μαθήματος	Μάθημα	Πιστωτικές μονάδες (ECTS)
1	ΕΠ001	Ανάλυση Χρονοσειρών και Δεδομένων Περιβαλλοντικών Κινδύνων	3
2	ΕΠ007	Ανάλυση και Διαχείριση Φυσικών Καταστροφών	3
3	ΕΠ004	Περιβαλλοντική Πολιτική και Διακυβέρνηση	3

Β' Εξάμηνο

α/α	Κωδικός Μαθήματος	Μάθημα	Πιστωτικές μονάδες (ECTS)
1	ΥΠ005	Διαχείριση Υδατικών Πόρων και Κυκλική Οικονομία	8
2	ΥΠ001	Διαχείριση της Κλιματικής Αλλαγής και Χωρική Ανθεκτικότητα	8
3	ΥΠ007	Βέλτιστες Πρακτικές Διαχειρίσις - Ελαχιστοποίηση Παραγωγής Αποβλήτων	8
4		Μάθημα επιλογής	3
5		Μάθημα επιλογής	3
	Σύνολο		30

Μαθήματα Επιλογής Εαρινού Εξαμήνου

α/α	Κωδικός Μαθήματος	Μάθημα	Πιστωτικές μονάδες (ECTS)
1	ΕΠ010	Ενεργειακή Πολιτική - Βιώσιμος Ενεργειακός Σχεδιασμός	3
2	ΕΠ012	Πράσινη Καινοτομία - Επιχειρηματικότητα	3
3	ΕΠ005	Αγροτική Ανάπτυξη - Κυκλική Οικονομία	3
4	ΕΠ014	Διαχείριση και διακυβέρνηση του δεσμού (nexus) νερού-ενέργειας-τροφής και οικοσυστημάτων για βιωσιμότητα	3
5	ΕΠ013	Γεωγραφική ανάλυση περιβαλλοντικών αλλαγών	3

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Γ' Εξάμηνο

Κωδικός Μαθήματος	Μάθημα	Πιστωτικές μονάδες (ECTS)
ΠΤΥΧ	Διπλωματική εργασία	30

Η κατανομή των μαθημάτων ανά εξάμηνο γίνεται με απόφαση της ΕΠΣ, σύμφωνα με τις ανάγκες του προγράμματος και τη διαθεσιμότητα των διδασκόντων και μπορεί να αποκλίσει από τον ανωτέρω ενδεικτικό πίνακα.

6.7. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ή φοιτήτρια, ορίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών ύστερα από εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής ένας δίδασκων του ΔΠΜΣ ως σύμβουλος και ένας ως επιβλέπων. Ο σύμβουλος έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της γενικής πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή ή της φοιτήτριας. Ο σύμβουλος συναντά ατομικά το/τη φοιτητή/τρια τουλάχιστον μία φορά ανά ακαδημαϊκό εξάμηνο (διά ζώσης ή μέσω τηλεδιάσκεψης), συμβουλεύει και υποστηρίζει σε θέματα φοίτησης, μαθημάτων, επιλογών και προοπτικών.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

1. Χωροταξικός σχεδιασμός και βιώσιμη ανάπτυξη

Η σημασία του μαθήματος αυτού έγκειται στη σύνδεση μεταξύ χωροταξικού σχεδιασμού και βιώσιμης ανάπτυξης δεδομένου ότι ο χωροταξικός σχεδιασμός αποτελεί οργανικό κομμάτι της αναπτυξιακής διαδι-

κασίας του δομικού σχεδιασμού της οικονομίας, υπόβαθρο της ανασυγκρότησης οικονομικών, κοινωνικών και οικολογικών δομών. Βασικός στόχος του μαθήματος αποτελεί η κατανόηση από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές της σημασίας του χωροταξικού σχεδιασμού στην επίτευξη του στόχου της βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ δίδεται έμφαση στις εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές χωροταξικού σχεδιασμού. Εξετάζονται παραδείγματα υπαρκτά, ώστε οι φοιτητές να εξοικειωθούν μέσω μιας κριτικής προσέγγισης με τις πρόσφατες εξελίξεις του χωροταξικού σχεδιασμού και της βιώσιμης ανάπτυξης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, να προβληματιστούν πάνω στην εφαρμογή των χωροταξικών εργαλείων στη πράξη αλλά και στην αναζήτηση νέων (εναλλακτικών) προσεγγίσεων, ώστε ν' ανταποκρίνονται καλύτερα στις σύγχρονες προκλήσεις.

2. Σύγχρονες Μέθοδοι Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Περιβαλλοντικά Πρότυπα

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η διερεύνηση των σύγχρονων πολιτικών και τεχνολογιών διαχείρισης του περιβάλλοντος προς την κατεύθυνση της κυκλικής

οικονομίας και η ανάλυση των προτύπων περιβαλλοντικής διαχείρισης. Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητών με τις πολιτικές και τις τεχνολογίες διαχείρισης του περιβάλλοντος, τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τη μελέτη των μη συμβατικών υδατικών πόρων προς την κατεύθυνση της κυκλικής οικονομίας και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον άνθρωπο. Ο φοιτητής αποκτά γνώση των πολιτικών και των βασικών και σύγχρονων τεχνολογιών διαχείρισης του περιβάλλοντος, εξοικειώνεται με τα πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης ενώ παράλληλα αποκτά γνώσεις για τους μη συμβατικούς υδατικούς πόρους και συγκεκριμένα τις έννοιες της επανάχρησης και ανακύκλωσης νερού στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας. Τέλος ο φοιτητής εμβαθύνει στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής με επίκεντρο τον άνθρωπο.

3. Αειφορία - Αειφορική Διαχείριση Φυσικών Πόρων

Το μάθημα, δεδομένου ότι απευθύνεται σ' ένα ευρύ φάσμα επιστημόνων, έχει ως στόχο την εξοικείωσή τους με τις βασικές έννοιες της αειφορίας αρχικά και κατόπιν την απόκτηση εξειδικευμένων γνώσεων σε ειδικά θέματα αειφορικής διαχείρισης Φυσικών Πόρων. Επίσης, στόχο αποτελεί η απόκτηση της ικανότητας (μέσα από μια διεπιστημονική ομάδα), διαχείρισης των φυσικών οικοσυστημάτων και πόρων, με τρόπο ώστε να ικανοποιείται α) η διατήρηση της ισορροπίας των φυσικών συστημάτων, β) η κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών. Στους μεταπτυχιακούς φοιτητές δίδονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα papers δημοσιευμένα σε διεθνή περιοδικά, τα οποία σχετίζονται με την προηγούμενη διάλεξη και τα οποία μελετούν και παρουσιάζουν στην τάξη.

4. Γεωχωρικές Τεχνολογίες στη Διαχείριση του Περιβάλλοντος

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η εισαγωγή των μεταπτυχιακών φοιτητών στη χρήση και αξιοποίηση γεωχωρικών τεχνολογιών αιχμής για την ορθολογική και αποτελεσματική διαχείριση πραγματικών χωρικών/περιβαλλοντικών προβλημάτων.

5. Ανάλυση Χρονοσειρών και Δεδομένων Περιβαλλοντικών Κινδύνων

Το μάθημα έχει σκοπό να δώσει στους φοιτητές τα απαραίτητα εργαλεία για την ανάλυση χρονοσειρών και δεδομένων περιβαλλοντικών κινδύνων και υλοποιήσει τους σε διάφορα υπολογιστικά περιβάλλοντα.

6. Ανάλυση και Διαχείριση Φυσικών Καταστροφών

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η εισαγωγή των μεταπτυχιακών φοιτητών στην ανάλυση και διαχείριση φυσικών καταστροφών σε παγκόσμιο αλλά και εθνικό επίπεδο με στόχο την ορθολογική και αποτελεσματική λήψη αποφάσεων στο σχεδιασμό της πρόληψης και καταστολής τέτοιων φαινομένων. Το μάθημα σκοπεύει στην εξοικείωση του μεταπτυχιακού φοιτητή με την έννοια της καταστροφής, καθώς και των πολλαπλών μορφών καταστροφών και των ποικίλων επιπτώσεων από αυτές. Στόχος είναι επίσης η συνειδητοποίηση της σοβαρότητας του θέματος σε παγκόσμια κλίμακα. Έμφαση δίνεται επίσης στη σύνθετη σχέση αλληλεπίδρασης των φυσικών φαινομένων με την ανθρώπινη δραστηριότητα και τα καταστροφικά φαινόμενα που προκύπτουν από αυτήν.

7. Περιβαλλοντική Πολιτική και Διακυβέρνηση

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρέχει στους φοιτητές τη γνώση και την κατανόηση της περιβαλλοντικής πολιτικής σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και τους κανόνες δικαίου που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διαφορετικούς τομείς της λήψης περιβαλλοντικών αποφάσεων.

8. Διαχείριση Υδατικών Πόρων και Κυκλική Οικονομία

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των μεταπτυχιακών φοιτητών στις μεθόδους και τις τεχνικές ανάλυσης που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη και τη διαχείριση των υδατικών πόρων. Κατά τη διάρκεια του μαθήματος, εξετάζονται οι διάφορες πτυχές των υδατικών πόρων, όπως η εκτίμηση υδατικού δυναμικού (επιφανειακά και υπόγεια ύδατα καθώς και υδροσυστήματα), αρχές υδρολογικής προσομοίωσης, εκτίμηση υδατικών αναγκών, υδατικό ισοζύγιο προσφοράς και ζήτησης, αρχές βελτιστοποίησης συστημάτων υδατικών πόρων καθώς και η σημασία των κοινωνικοοικονομικών παραγόντων/πολιτικών στη διαχείριση του νερού και την επίδραση της κυκλικής οικονομίας στις πρακτικές διαχείρισης των υδάτων.

9. Διαχείριση της Κλιματικής Αλλαγής και Χωρική Ανθεκτικότητα

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων στους φοιτητές μας σε ζητήματα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή (αιτίες, αποτελέσματα, τρόποι αντιμετώπισης κ.λπ.) σε συνδυασμό με την ανθεκτικότητα του χώρου, και να προσφέρει τη δυνατότητα στους φοιτητές μας να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις (μεθόδους και τεχνικές) για την εφαρμογή των αναλυτικών εργαλείων και υποδειγμάτων της κλιματικής αλλαγής σε θέματα χωρικής ανθεκτικότητας.

10. Βέλτιστες Πρακτικές Διαχείρισης - Ελαχιστοποίηση Παραγωγής Αποβλήτων

Σκοπός του μαθήματος είναι η εμβάθυνση στους τρόπους μετάβασης από το μοντέλο «παραγωγή-κατανάλωση-απόρριψη-διάθεση», στο νέο μοντέλο «κοινωνικές μηδενικών αποβλήτων».

11. Αγροτική Ανάπτυξη - Κυκλική Οικονομία

Οι φοιτητές που θα παρακολουθήσουν αυτό το μάθημα θα έχουν τη δυνατότητα να ενημερωθούν για την εξέλιξη της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), των σύγχρονων προκλήσεων και πρακτικών εμπορίας αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, καθώς και της λειτουργίας της κυκλικής οικονομίας.

12. Ενεργειακή Πολιτική - Βιώσιμος Ενεργειακός Σχεδιασμός

Σκοπός του μαθήματος αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών στον βιώσιμο ενεργειακό σχεδιασμό στον βιομηχανικό τομέα, τον κτιριακό τομέα και τον τομέα των μεταφορών, όπως επίσης στην οργάνωση και τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας.

13. Πράσινη Καινοτομία - Επιχειρηματικότητα

Στόχος του μαθήματος είναι η βελτίωση των ικανοτήτων των φοιτητών στο να αναγνωρίσουν, αξιολογήσουν και να αρθρώσουν ευκαιρίες στο πεδίο της καινοτομίας σχετικές με την πράσινη/βιώσιμη οικονομία και να κατανοήσουν τους πόρους που απαιτούνται για την ενίσχυση

της πράσινης/βιώσιμης επιχειρηματικής ανάπτυξης και μεγέθυνσης. Στο πλαίσιο αυτό παρουσιάζονται και αναλύονται υποδείγματα και πρακτικές διαχείρισης της πνευματικής ιδιοκτησίας και της εμπορευματοποίησης που μπορεί να έχουν λόγο σε μια κοινωνία και οικονομία βιώσιμη από άποψη ενέργειας και περιβαλλοντικών πόρων.

14. Διαχείριση και διακυβέρνηση του δεσμού (nexus) νερού-ενέργειας-τροφής και οικοσυστημάτων για βιωσιμότητα

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η εισαγωγή των μεταπτυχιακών φοιτητών στη θεωρητική και πρακτική προσέγγιση της διασύνδεσης των πόρων του Νερού, της Ενέργειας, της Τροφής και των Οικοσυστημάτων (WEFE nexus). Το αντικείμενο του μαθήματος είναι κατεξοχήν διεπιστημονικό και εμπλέκει έννοιες και μεθόδους που σχετίζονται με τις επιστήμες του μηχανικού και του περιβάλλοντος καθώς και κοινωνικές και πολιτικές επιστήμες. Δίνεται έμφαση στην ποσοτική και ποιοτική ανάλυση των διασυνδέσεων των πόρων με στόχο τη βελτίωση της διαχείρισής τους ως συνόλου, ειδικά υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής και της μείωσης της βιοποικιλότητας.

15. Γεωγραφική ανάλυση περιβαλλοντικών αλλαγών

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των μεταπτυχιακών φοιτητών στις μεθόδους και τις τεχνικές ανάλυσης που χρησιμοποιούνται για τη μελέτη και την κατανόηση των περιβαλλοντικών αλλαγών. Εξετάζονται οι διάφορες πτυχές των περιβαλλοντικών αλλαγών, όπως η κλιματική αλλαγή, οι αλλαγές χρήσεων γης, η απώλεια βιοποικιλότητας και η ρύπανση του περιβάλλοντος. Χρησιμοποιούνται λογισμικά γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών (Geographic Information Systems - GIS) και άλλα εργαλεία ανάλυσης δεδομένων και χωρικής ανάλυσης (Spatial Analysis) για τη συγκέντρωση, ανάλυση και γεωγραφική αποτύπωση των περιβαλλοντικών αλλαγών, ώστε να αποκτηθεί μια σφαιρική και βαθύτερη κατανόηση των παραγόντων που επηρεάζουν το περιβάλλον και να αναπτυχθούν ικανότητες για την πρόβλεψη και για τη διαχείριση των περιβαλλοντικών αλλαγών. Τέλος, το μάθημα περιλαμβάνει ένα σύνολο ποσοτικών μεθόδων και τεχνικών για την διερεύνηση, προσομοίωση (modelling) και απεικόνιση, χρονικών και χωρικών φαινομένων και διαδικασιών, που αποσκοπούν στην ερμηνεία τους και στην υποστήριξη της διαδικασίας λήψης σχετικών αποφάσεων.

ΑΡΘΡΟ 7

ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

7.1. Σύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Η οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του ΔΠΜΣ δύναται να πραγματοποιείται και με τη χρήση μεθόδων σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η οργάνωση μαθημάτων και λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αφορά σε μαθήματα και εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από τη φύση τους δύναται να υποστηριχθούν με τη χρήση μεθόδων εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και δεν εμπεριέχουν πρακτική, εργαστηριακή ή κλινική εξάσκηση των φοιτητών/τριών, που για τη διεξαγωγή

τους απαιτείται η συμμετοχή των φοιτητών/τριών με φυσική παρουσία.

Η υποστήριξη του Εκπαιδευτικού προσωπικού και των φοιτητών σε θέματα σχετικά με το σύστημα τηλεκπαίδευσης γίνεται σε πρώτο επίπεδο (Τμήματος) από τον Υπεύθυνο Τμήματος και σε δεύτερο επίπεδο (Ιδρύματος) από την Μονάδα Ψηφιακής Διακυβέρνησης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

7.2. Ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση.

Η εκπαιδευτική διαδικασία δύναται να πραγματοποιείται με τη χρήση μεθόδων ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι οποίες δεν υπερβαίνουν το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των πιστωτικών μονάδων του ΔΠΜΣ.

Το Π.Θ. διαθέτει ηλεκτρονική πλατφόρμα στην οποία δύναται να αναρτάται εκπαιδευτικό υλικό ανά μάθημα (σημειώσεις, παρουσιάσεις, ασκήσεις).

Η ηλεκτρονική πλατφόρμα είναι προσβάσιμη και σε άτομα με αναπηρία.

ΑΡΘΡΟ 8

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

8.1. Ο κάθε κύκλος (διάρκεια) του ΔΠΜΣ που οδηγεί σε Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ) είναι τρία (3) εξάμηνα για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης ή πέντε (5) εξάμηνα για τους φοιτητές μερικής φοίτησης. Το κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και δύο εβδομάδες για τη γραπτή εξέταση ή για την υποβολή και εξέταση των επιστημονικών εργασιών. Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία υποβάλλεται έως το τέλος των μηνών Ιανουαρίου/Ιουνίου/Σεπτεμβρίου.

8.2. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος προβλέπεται η αναπλήρωσή του. Η ημερομηνία και οι ώρες αναπλήρωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ.

8.3. Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Το ανώτερο όριο των επιτρεπόμενων απουσιών για κάθε μάθημα ορίζεται στο 30%.

8.4. Η δήλωση των μαθημάτων παρακολούθησης είναι υποχρεωτική για κάθε εξάμηνο. Παραβίαση της προθεσμίας εγγραφής ισοδυναμεί με απώλεια της δυνατότητας παρακολούθησης του τρέχοντος εξαμήνου. Σε αυτή την περίπτωση, για τη συνέχιση της φοίτησης απαιτείται απόφαση της ΕΠΣ, ύστερα από πρόταση της ΣΕ.

8.5. Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών/τριών πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές εξετάσεις ή με εκπόνηση εργασιών ή με συνδυασμό των παραπάνω. Ο τρόπος αξιολόγησης και η βαθμολόγηση σε κάθε μάθημα είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του διδάσκοντος, γίνεται σε πλήρη ανεξαρτησία από τα άλλα μαθήματα και αποτελεί παράγωγο της αντικειμενικής εκτίμησης της απόδοσης του φοιτητή ή φοιτήτριας στο συγκεκριμένο μάθημα (εργασίες, εξετάσεις κ.λπ.). Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι σαφώς προσδιορισμένα και αναγράφονται στο ενημερωτικό έντυπο του κάθε μαθήματος.

Η βαθμολογική κλίμακα ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα: Άριστα (8,5 έως 10), Λίαν Καλώς (6,5 έως 8,5 μη συμπεριλαμβανομένου) και Καλώς (5 έως 6,5 μη συμπεριλαμβανομένου).

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από τον διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ μέσα σε τρεις εβδομάδες το αργότερο από την εξέταση του μαθήματος.

Σε περίπτωση που φοιτητής/φοιτήτρια αποτύχει το μέγιστο σε ένα (1) μάθημα ανά εξάμηνο μπορεί να επανεξετασθεί στο μάθημα αυτό στην επαναληπτική εξεταστική Σεπτεμβρίου. Στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει σε δύο (2) μαθήματα στο ίδιο εξάμηνο ή σε περισσότερα από δύο (2) μαθήματα ανά έτος, διαγράφεται από το ΔΠΜΣ.

Στην περίπτωση αποτυχίας σε κάποιο μάθημα στην επαναληπτική εξεταστική Σεπτεμβρίου, ο/η φοιτητής/φοιτήτρια δικαιούται είτε να το επαναλάβει (εκ νέου παρακολούθηση/εξέταση), είτε να το αντικαταστήσει με κάποιο άλλο προσφερόμενο μάθημα από το ΔΠΜΣ εφόσον αυτό είναι μάθημα επιλογής. Στην περίπτωση που το μάθημα είναι υποχρεωτικό, δεν υπάρχει δυνατότητα αντικατάστασης. Στην περίπτωση που ο/η φοιτητής/τρια αποτύχει σε περισσότερα από ένα (1) μαθήματα στην επαναληπτική εξεταστική Σεπτεμβρίου, διαγράφεται από το ΔΠΜΣ.

Κάθε φοιτητής/φοιτήτρια έχει δικαίωμα επανεξέτασης σε ένα μάθημα μέχρι μια (1) φορά. Αν τυχόν αποτύχει να λάβει προβιβάσιμο βαθμό στο ίδιο μάθημα το μέγιστο σε τρεις (3) εξεταστικές περιόδους, περιλαμβανομένης της περίπτωσης εκ νέου παρακολούθησης εξέτασης, τότε ο/η φοιτητής/φοιτήτρια διαγράφεται από το ΔΠΜΣ.

8.6. Για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να εφαρμόζονται εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.7. Στις περιπτώσεις ασθένειας ή ανάρρωσης από βαριά ασθένεια συνιστάται ο διδάσκων να διευκολύνει, με όποιον τρόπο θεωρεί ο ίδιος πρόσφορο, τον φοιτητή (π.χ. προφορική εξ αποστάσεως εξέταση). Κατά τις προφορικές εξετάσεις ο διδάσκων εξασφαλίζει ότι δεν θα παρευρίσκεται μόνος του με τον εξεταζόμενο φοιτητή.

8.8. Η αξιολόγηση των φοιτητών/τριών των προγραμμάτων σπουδών δεύτερου κύκλου που οργανώνονται με μεθόδους εξ αποστάσεως εκπαίδευσης δύναται να πραγματοποιείται με εξ αποστάσεως εξετάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι εξασφαλίζεται το αδιάβλητο της διαδικασίας της αξιολόγησης.

8.9. Για την απόκτηση Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών απαιτούνται ενενήντα (90) πιστωτικές μονάδες (ECTS), οι οποίες αποκτούνται μετά από: α) την επιτυχή παρακολούθηση και εξέταση δέκα (10) μαθημάτων και β) την εκπόνηση και επιτυχή εξέταση πρωτότυπης Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας.

Ο βαθμός του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) προκύπτει από το άθροισμα των γινομένων της βαθμολογίας σε κάθε μάθημα επί τον αντίστοιχο αριθμό ECTS συν το γινόμενο της βαθμολογίας της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας επί τον αντίστοιχο αριθμό ECTS, διαιρούμενου δια του αριθμού ενενήντα (90).

ΑΡΘΡΟ 9 ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

9.1. Ο/Η κάθε φοιτητής/τρια πλήρους ή μερικής φοίτησης εκπονεί στο τρίτο (3ο) ή στο πέμπτο (5ο) εξάμηνο αντίστοιχα τη διπλωματική εργασία, σύμφωνα με τις οδηγίες συγγραφής που είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ. Η ΜΔΕ έχει σαφώς ερευνητικό χαρακτήρα, αφορά σύγχρονα θέματα της επιστήμης και το περιεχόμενό της είναι συμβατό με την αποστολή του ΔΠΜΣ.

9.2. Ο/Η μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια υποβάλλει αίτηση, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής εργασίας, ο/η προτεινόμενος/η επιβλέπων/ουσα και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ. Η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας είναι η ελληνική.

Ο ανώτατος αριθμός των διπλωματικών εργασιών που μπορεί να αναλαμβάνει προς επίβλεψη κάθε διδάσκων ορίζεται σε πέντε (5) ετησίως.

9.3. Ο/Η επιβλέπων/ουσα και τα μέλη της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής ορίζονται με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, μετά από σχετική εισήγηση της Συντονιστικής Επιτροπής, από τις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων του ΔΠΜΣ υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το ΔΠΜΣ έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμοι Καθηγητές ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενοι καθηγητές,

δ) εντεταλμένοι διδάσκοντες,

ε) επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές,

στ) ερευνητές και ειδικοί λειτουργικοί επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος (ασθένεια, απουσία στο εξωτερικό κ.λπ.), είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντα ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση του Διευθυντή του ΔΠΜΣ και σύμφωνη γνώμη της Σ.Ε..

Οι διδάσκοντες που έχουν το δικαίωμα επίβλεψης διπλωματικών εργασιών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, ενημερώνουν εγγράφως τη Γραμματεία για τα θέματα των διπλωματικών εργασιών που προτείνουν. Για κάθε διπλωματική εργασία η Συντονιστική Επιτροπή ύστερα από αίτηση του υποψηφίου, στην οποία αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της διπλωματικής

εργασίας, ο προτεινόμενος επιβλέπων και επισυνάπτεται περίληψη της προτεινόμενης εργασίας, ορίζει τον επιβλέποντα αυτής και συγκροτεί την τριμελή εξεταστική επιτροπή για την έγκριση της εργασίας, ένα από τα μέλη της οποίας είναι και ο επιβλέπων. Τα ανωτέρω εγκρίνονται με απόφαση της Ε.Π.Σ. Ο επιβλέπων πρέπει να ανήκει στους διδάσκοντες του ΔΠΜΣ και στις περιπτώσεις κανονισμού υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ενώ τα άλλα δύο (2) μέλη της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π. των τριών (3) εμπλεκόμενων Τμημάτων ή άλλων Τμημάτων του ιδίου Α.Ε.Ι. ή μελών Δ.Ε.Π. άλλων Α.Ε.Ι. ή ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών ή μέλη Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. των τριών εμπλεκόμενων Τμημάτων. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο της εργασίας.

9.4. Για να εγκριθεί η εργασία ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να την υποστηρίζει δημόσια ενώπιον της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής (1 επιβλέπων και 2 μέλη ΔΕΠ) σε ημερομηνία και τόπο που ορίζεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών. Η εργασία βαθμολογείται από τα μέλη της τριμελούς επιτροπής αμέσως μετά την υποστήριξή της. Για την έγκριση απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των δύο τρίτων (2/3) των μελών της Επιτροπής.

Η διαδικασία για την υποβολή της διπλωματικής εργασίας προς εξέταση είναι η εξής:

- Για τους φοιτητές που έχουν ξεκινήσει τη φοίτησή τους στο ΔΠΜΣ κατά το χειμερινό εξάμηνο:

Οι φοιτητές έχουν δικαίωμα να καταθέσουν για πρώτη φορά τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία τους τον Ιανουάριο του επόμενου ακαδημαϊκού έτους και αφού έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς όλα τα μαθήματά τους. Η επιτυχής παρουσίαση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας συνεπάγεται την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος και οδηγεί στην απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Σε περίπτωση που η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία δεν ολοκληρωθεί εγκαίρως ή δεν λάβει έγκριση από τον επιβλέποντα για κατάθεση, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν στο εαρινό εξάμηνο σπουδών αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να καταθέσουν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία τους τον επόμενο Ιούνιο. Η επιτυχής παρουσίαση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας συνεπάγεται την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος και οδηγεί στην απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Σε περίπτωση που και πάλι η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία δεν ολοκληρωθεί εγκαίρως ή δεν λάβει έγκριση από τον επιβλέποντα για κατάθεση, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν για τελευταία φορά στο χειμερινό εξάμηνο σπουδών αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να καταθέσουν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία τους τον επόμενο Ιανουάριο. Η επιτυχής παρουσίαση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας

συνεπάγεται την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος και οδηγεί στην απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

- Για τους φοιτητές που έχουν ξεκινήσει κατ' εξαίρεση τη φοίτησή τους στο ΔΠΜΣ κατά το εαρινό εξάμηνο:

Οι φοιτητές έχουν δικαίωμα να καταθέσουν για πρώτη φορά τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία τους τον Ιούνιο και αφού έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς όλα τα μαθήματά τους. Η επιτυχής παρουσίαση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας συνεπάγεται την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος και οδηγεί στην απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Σε περίπτωση που η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία δεν ολοκληρωθεί εγκαίρως ή δεν λάβει έγκριση από τον επιβλέποντα για κατάθεση, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν στο χειμερινό εξάμηνο του επόμενου ακαδημαϊκού έτους αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να καταθέσουν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία τους τον Ιανουάριο. Η επιτυχής παρουσίαση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας συνεπάγεται την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος και οδηγεί στην απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Σε περίπτωση που και πάλι η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία δεν ολοκληρωθεί εγκαίρως ή δεν λάβει έγκριση από τον επιβλέποντα για κατάθεση, οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εγγραφούν για τελευταία φορά στο εαρινό εξάμηνο σπουδών αναλαμβάνοντας την υποχρέωση να καταθέσουν τη Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία τους τον επόμενο Ιούνιο. Η επιτυχής παρουσίαση της Μεταπτυχιακής Διπλωματικής Εργασίας συνεπάγεται την επιτυχή ολοκλήρωση του Προγράμματος και οδηγεί στην απονομή του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.).

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος (ασθένεια, απουσία στο εξωτερικό κ.λπ.), είναι δυνατή η αντικατάσταση του επιβλέποντα ή μέλους της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής μετά από απόφαση του Διευθυντή του ΔΠΜΣ και σύμφωνη γνώμη της Σ.Ε.

9.5. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, εφόσον εγκριθούν από την τριμελή εξεταστική επιτροπή, κατατίθενται από τους υποψηφίους μεταπτυχιακούς φοιτητές στη βιβλιοθήκη σε ένα (1) αντίτυπο σε ηλεκτρονική μορφή και αναρτώνται υποχρεωτικά στο διαδικτυακό τόπο του Ιδρυματικού Αποθετηρίου του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας <http://ir.lib.uth.gr> και στο διαδικτυακό τόπο της οικείας Σχολής, τηρώντας υποχρεωτικά την έγγραφη δήλωση του μεταπτυχιακού φοιτητή για τον χρόνο δημοσίευσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο αποθετήριο του Πανεπιστημίου.

9.6. Όσον αφορά τα θέματα ελέγχου εμπιστευτικότητας, σεβασμού προσωπικών δεδομένων και λοιπών κανόνων ηθικής και δεοντολογίας των μεταπτυχιακών εργασιών το τμήμα Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης έχει συγκροτήσει Τριμελή υποεπιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας.

9.7. Ως προς τη διαδικασία, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλουν: 1) αίτηση εξέτασης της πρότασης, 2) περιγραφή

της ερευνητικής πρότασης, 3) ερευνητικά πρωτόκολλα, έντυπα συναίνεσης και λοιπά δικαιολογητικά, που κρίνονται ως αναγκαία με βάση τα επιστημονικά πεδία. Τα υποδείγματα για τη σύνταξη των σχετικών εντύπων βρίσκονται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.uth.gr/ranepistimio/thesmika/themata-deontologias>.

9.8. Μετά τον έλεγχο της πρότασης, η Επιτροπή του Τμήματος εκδίδει Βεβαίωση έγκρισης της πρότασης της μεταπτυχιακής εργασίας. Στην περίπτωση που υπάρξει απόρριψη της αίτησης ή διαφωνία μεταξύ των μελών της Επιτροπής, θα διαβιβάζεται στην Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Οι Βεβαιώσεις έγκρισης θα αναρτώνται στο πληροφοριακό σύστημα της ΜΟΔΙΠ.

ΑΡΘΡΟ 10

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΚΛΟΠΗ.

10.1. Τα πνευματικά δικαιώματα των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών ή τα πιθανά δικαιώματα ευρεσιτεχνίας ή εμπορικής εκμετάλλευσης των εργασιών καθορίζονται με σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής Δεοντολογίας του ΠΘ.

10.2. Κάθε είδους λογοκλοπή στις εργασίες των μαθημάτων, τις δημοσιεύσεις ή τη συγγραφή των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών, επιπόνη ερευνητικών δεδομένων και αντιεπιστημονική συμπεριφορά γενικότερα απαγορεύεται. Η Επιτροπή Δεοντολογίας είναι αρμόδια να ενημερώνει σχετικά τους φοιτητές και φοιτήτριες των ΔΠΜΣ και να επιβάλλει ποινές, όπου αυτό είναι αναγκαίο. Λεπτομερείς οδηγίες για το θέμα θα εκδίδονται από την Επιτροπή Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου.

10.3. Κατά τη συγγραφή των επιστημονικών του εργασιών στο πλαίσιο των επιμέρους μαθημάτων καθώς και της Μ.Δ.Ε. ο φοιτητής υποχρεούται να σέβεται τα πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών των πηγών που χρησιμοποιεί και να τηρεί αυστηρά τους ισχύοντες ακαδημαϊκούς κανόνες για την αποφυγή της λογοκλοπής. Η λογοκλοπή αποτελεί σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα.

10.4. Καμία μεταπτυχιακή εργασία δεν κατατίθεται για υποστήριξη αν προηγουμένως δεν ελεγχθεί από την ηλεκτρονική υπηρεσία πρόληψης λογοκλοπής της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του Ιδρύματος.

ΑΡΘΡΟ 11

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ.

11.1. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν όλα τα δικαιώματα, τις παροχές και τις διευκολύνσεις που προβλέπονται και για τους φοιτητές του πρώτου κύκλου σπουδών πλην του δικαιώματος παροχής δωρεάν διδακτικών συγγραμμάτων.

11.2. Το Ίδρυμα εξασφαλίζει διευκολύνσεις σε μεταπτυχιακούς φοιτητές με αναπηρία ή και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

11.3. Η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών εάν:

- Υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,

- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον κανονισμό του Προγράμματος,

- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΔΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,

- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,

- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης,
- υποβάλουν αίτηση διαγραφής οι ίδιοι οι μεταπτυχιακοί φοιτητές.

11.4. Σε περίπτωση που μεταπτυχιακός φοιτητής/τρια διαγραφεί από το ΔΠΜΣ, μπορεί να αιτηθεί χορήγηση βεβαίωσης για τα μαθήματα στα οποία έχει εξεταστεί επιτυχώς.

11.5. Στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιείται αξιολόγηση των μαθημάτων και των διδασκόντων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές/τριες (άρθρο 18).

11.6. Για τη συμμετοχή τους στο ΔΠΜΣ οι μεταπτυχιακοί φοιτητές/τριες καταβάλλουν τέλη φοίτησης 2.900 € για το σύνολο της παρακολούθησης του ΔΠΜΣ, τα οποία θα καταβάλλονται τμηματικά ως εξής:

- Για τους φοιτητές πλήρους φοίτησης η καταβολή γίνεται ανά εξάμηνο (1.000 ευρώ για τα 2 πρώτα εξάμηνα και 900 ευρώ για το τρίτο εξάμηνο). Εφόσον ο φοιτητής το επιθυμεί, μπορεί να καταβάλει τα τέλη φοίτησης σε δυο ισόποσες δόσεις ανά εξάμηνο.

- Για του φοιτητές μερικής φοίτησης η καταβολή γίνεται ανά εξάμηνο (600 ευρώ για τα 4 πρώτα εξάμηνα και 500 ευρώ για το πέμπτο εξάμηνο). Εφόσον ο φοιτητής το επιθυμεί, μπορεί να καταβάλει τα τέλη φοίτησης σε δυο ισόποσες δόσεις ανά εξάμηνο.

ΑΡΘΡΟ 12

ΑΠΑΛΛΑΓΗ ΑΠΟ ΤΕΛΗ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

12.1. Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης οι εγγεγραμμένοι φοιτητές/τριες Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) που πληρούν τα οικονομικά ή κοινωνικά κριτήρια και τις προϋποθέσεις αριστείας κατά τον πρώτο κύκλο σπουδών, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Η δυνατότητα απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης παρέχεται αποκλειστικά για τη φοίτηση σε ένα (1) ΔΠΜΣ που οργανώνεται από Α.Ε.Ι. της ημεδαπής. Ο συνολικός αριθμός των φοιτητών που φοιτούν δωρεάν δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) του συνόλου των εγγεγραμμένων φοιτητών ανά ακαδημαϊκό έτος.

12.2. Η υποβολή των αιτήσεων για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εισδοχής των φοιτητών/τριών στο Π.Μ.Σ. και σε χρονικό διάστημα που θα ορίσει το ίδιο το ΔΠΜΣ.

12.3. Δεν δικαιούνται απαλλαγής από τέλη όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή, ούτε οι πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε.

12.4. Η εξέταση των κριτηρίων περί απαλλαγής από τέλη φοίτησης γίνεται από την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών και εκδίδεται αιτιολογημένη απόφαση για την αποδοχή ή την απόρριψη της αίτησης.

12.5. Εφόσον η ισχύουσα νομοθεσία θέτει ηλικιακό κριτήριο, συνιστάται, για λόγους χρηστής διοίκησης και ίσης μεταχείρισης, ως ημερομηνία γέννησης των φοιτητών/τριών να θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου του έτους γέννησης.

ΑΡΘΡΟ 13 ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ

Προβλέπεται η χορήγηση υποτροφιών αριστείας στους μεταπτυχιακούς φοιτητές ως εξής:

Το ΔΠΜΣ διαθέτει ποσό των εσόδων του για υποτροφίες μεταπτυχιακών φοιτητών βάσει ακαδημαϊκών κριτηρίων. Οι υποτροφίες στο ΔΠΜΣ θα χορηγούνται μία φορά το χρόνο, μετά την ολοκλήρωση των δύο (2) εξαμήνων μαθημάτων (χειμερινό και εαρινό εξάμηνο). Δικαιούχοι των υποτροφιών είναι όσοι φοιτητές έχουν ολοκληρώσει κι έχουν εξεταστεί επιτυχώς στα δέκα (10) μαθήματα και επιπλέον είναι οικονομικά ενήμεροι. Εξαιρούνται από την διεκδίκηση υποτροφίας οι φοιτητές που απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης ή λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή. Η λίστα των δικαιούχων, με σειρά κατάταξης, προκύπτει αυτομάτως από τα αρχεία (βαθμολογίες μαθημάτων) που τηρεί η Γραμματεία του ΔΠΜΣ.

Υποτροφία δεν χορηγείται στην περίπτωση που ο μεταπτυχιακός φοιτητής λαμβάνει ήδη υποτροφία από άλλη πηγή.

Υποτροφίες δεν χορηγούνται σε φοιτητές που έχουν εισαχθεί στο ΔΠΜΣ χωρίς την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης.

ΑΡΘΡΟ 14 ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

14.1. Για την εύρυθμη λειτουργία του ΔΠΜΣ διατίθενται αίθουσες διδασκαλίας και έρευνας, ο εξοπλισμός και η διοικητική δομή των τριών εμπλεκόμενων Τμημάτων. Τα Εργαστήρια του ΤΜΧΠΠΑ, του ΤΠΜ και του ΤΓΦΠΑΠ καθώς και οι βιβλιοθήκες του Πανεπιστημίου υποστηρίζουν με τον εξοπλισμό τους το ΔΠΜΣ. Τόσο οι εξετάσεις όσο και οι παρουσιάσεις των Μεταπτυχιακών Διπλωματικών Εργασιών θα πραγματοποιούνται εξ αποστάσεως.

14.2. Η διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη του ΔΠΜΣ γίνεται από τη Γραμματεία του τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

14.3. Η χρηματοδότηση του ΔΠΜΣ μπορεί να προέρχεται από:

- α) τέλη φοίτησης,
- β) δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- γ) κληροδοτήματα,
- δ) πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ε) κάθε άλλη νόμιμη πηγή.

14.4. Η διαχείριση των πόρων του ΔΠΜΣ πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ) του Π.Θ.

14.5. Οι πόροι του ΔΠΜΣ κατανέμονται ως εξής:

α) ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ

του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των ΔΠΜΣ Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης που λαμβάνεται έως το τέλος Μαρτίου κάθε έτους αποφασίζεται αν το υπόλοιπο ποσό μετά από την αφαίρεση της παρακράτησης υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. μεταφέρεται στον τακτικό προϋπολογισμό ή διατίθεται για τη δημιουργία έργων/προγραμμάτων μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. με σκοπό την κάλυψη κατά προτεραιότητα των αναγκών ΔΠΜΣ που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης και την κάλυψη ερευνητικών, εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών του Α.Ε.Ι.

Στα έσοδα του ΔΠΜΣ που προέρχονται από δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις, κληροδοτήματα και πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα ο Ε.Λ.Κ.Ε παρακρατεί το 12%.

β) Το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων διατίθεται για τα λειτουργικά έξοδα του προγράμματος.

ΑΡΘΡΟ 15 ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΔΠΜΣ

15.1. Το διδακτικό έργο του ΔΠΜΣ ανατίθεται, κατόπιν απόφασης της Ε.Π.Σ., στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) ή Ανώτατου Στρατιωτικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Σ.Ε.Ι.), με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεών τους, αν το ΔΠΜΣ έχει τέλη φοίτησης.

β) Ομότιμους Καθηγητές ή αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.

γ) Συνεργαζόμενους καθηγητές.

δ) Εντεταλμένους διδάσκοντες.

ε) Επισκέπτες καθηγητές ή επισκέπτες ερευνητές.

στ) Ερευνητές και ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής.

ζ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του ΔΠΜΣ.

Με απόφαση της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο στους υποψήφιους διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος του ΔΠΜΣ.

15.2. Στις υποχρεώσεις των διδασκόντων περιλαμβάνονται:

1. Ο καθορισμός του περιεχομένου του μεταπτυχιακού μαθήματος.

2. Η κάλυψη της προβλεπόμενης ύλης και η εβδομαδιαία διάρθρωση των ωρών διδασκαλίας.

3. Η τήρηση του προγράμματος μαθημάτων και εξετάσεων. Σε περίπτωση κωλύματος ο διδάσκων οφείλει να ενημερώνει έγκαιρα τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ.

4. Η τήρηση ιστοσελίδας μαθήματος, η οποία θα περιέχει το πληροφοριακό υλικό του μαθήματος.

5. Η επίβλεψη Μ.Δ.Ε.

15.3. Τα μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος δύνανται να απασχολούνται σε ΔΠΜΣ, μόνο υπό την προϋπόθεση εκπλήρωσης των ελάχιστων υποχρεώσεων τους περί παροχής διδακτικού έργου. Δεν επιτρέπεται η απασχόληση μελών Δ.Ε.Π. αποκλειστικά σε ΔΠΜΣ του Τμήματος ή της Σχολής.

15.4. Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων στα ΔΠΜΣ δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του ΔΠΜΣ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Ειδικότερα, τα Μέλη Δ.Ε.Π. δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το ΔΠΜΣ, εφόσον:

- παρέχουν διδακτικό έργο: α) αυτοδύναμη διδασκαλία μαθημάτων, υποχρεωτικών και επιλογής, β) διεξαγωγή εργαστηρίων και εργαστηριακών ασκήσεων και γ) κλινικό έργο και κλινικές ασκήσεις για τη διδασκαλία φοιτητών.

- Το διδακτικό έργο που παρέχουν σε προγράμματα σπουδών πρώτου και δεύτερου κύκλου και προγράμματα σπουδών δευτερεύουσας κατεύθυνσης και σύντομης διάρκειας του Τμήματός τους ή άλλου Τμήματος είναι τουλάχιστον έξι (6) ωρών εβδομαδιαίως κατά μέσο όρο κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Δεν λαμβάνεται υπόψη τυχόν διδακτικό έργο που προσφέρεται σε προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου με πρόσθετη αμοιβή, καθώς και ξενόγλωσσα προγράμματα σπουδών, χειμερινά και θερινά σχολεία.

15.5. Η ανάθεση του διδακτικού έργου του ΔΠΜΣ πραγματοποιείται με απόφαση της Ε.Π.Σ. πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους. Με αιτιολογημένη απόφαση της Ε.Π.Σ. η ανάθεση διδακτικού έργου δύναται να τροποποιείται κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους.

ΑΡΘΡΟ 16

ΑΠΟΝΟΜΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

16.1. Ο φοιτητής/τρια ολοκληρώνει τις σπουδές του για την απόκτηση του Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με τη συμπλήρωση του ελάχιστου αριθμού μαθημάτων και πιστωτικών μονάδων που απαιτούνται για τη λήψη του Δ.Μ.Σ., καθώς και την επιτυχή ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας. Η Ε.Π.Σ. διαπιστώνει την ολοκλήρωση των σπουδών, προκειμένου να χορηγηθεί το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.

16.2. Με την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας χορηγείται στον μεταπτυχιακό φοιτητή/τρια βεβαίωση περάτωσης σπουδών, χάνεται η φοιτητική του ιδιότητα και παύει η συμμετοχή του στα συλλογικά όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου.

16.3. Η Γραμματεία του τμήματος δεν ολοκληρώνει τα στάδια της απόδοσης του αντίστοιχου ακαδημαϊκού τίτλου, αν προηγουμένως δεν λαμβάνει από τους

υποψηφίους, βεβαίωση κατάθεσης της μεταπτυχιακής διατριβής από τη Βιβλιοθήκη του ιδρύματος. Με ευθύνη της κεντρικής βιβλιοθήκης του ΠΘ όλες οι εργασίες αυτές δημοσιεύονται στο ιδρυματικό αποθετήριο του Πανεπιστημίου <http://ir.lib.uth.gr>, τηρώντας υποχρεωτικά την έγγραφη δήλωση του μεταπτυχιακού φοιτητή για τον χρόνο δημοσίευσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας στο αποθετήριο του Πανεπιστημίου.

16.4. Ο τύπος του ΔΠΜΣ ανά είδος ΔΠΜΣ είναι κοινός για όλα τα Τμήματα και τις Σχολές του Π.Θ. και περιλαμβάνεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Ιδρύματος.

16.5. Στο πλαίσιο του ΔΠΜΣ απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Βιώσιμη Διαχείριση Περιβαλλοντικών Αλλαγών και Κυκλική Οικονομία».

ΑΡΘΡΟ 17 ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του εγγράφου τίτλου του διπλώματος. Η ορκωμοσία οργανώνεται από την οικεία Κοσμητεία στην οποία ανήκει το ΔΠΜΣ, παρουσία του Κοσμητόρα της Σχολής, του Προέδρου του Τμήματος και του Διευθυντή του ΔΠΜΣ.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις (σπουδές, διαμονή ή εργασία στο εξωτερικό, λόγοι υγείας κ.λπ.), οι μεταπτυχιακοί φοιτητές, που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το ΔΠΜΣ, δύναται να αιτηθούν στη Γραμματεία του Τμήματος εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης (απαλλαγή από ορκωμοσία). Η εξαίρεση από την υποχρέωση καθομολόγησης εγκρίνεται από την Ε.Π.Σ.

ΑΡΘΡΟ 18 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

18.1. Αξιολόγηση από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Το ΔΠΜΣ αξιολογείται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης του Τμήματος από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε ΔΠΜΣ, ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση. Αν το ΔΠΜΣ κατά το στάδιο της αξιολόγησής του κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

18.2. Εσωτερική Αξιολόγηση.

Η εσωτερική αξιολόγηση των ΔΠΜΣ πραγματοποιείται σε ετήσια βάση από τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας

(ΜΟ.ΔΙ.Π.) του Ιδρύματος. Σύμφωνα με το Εσωτερικό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας του Ιδρύματος για τη βελτιστοποίηση του παραγόμενου διδακτικού έργου και του προγράμματος σπουδών, σε όλα τα ΔΠΜΣ του Π.Θ. στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΔΠΜΣ

ΑΡΘΡΟ 19

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Το ΔΠΜΣ θα λειτουργήσει μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2025-2026, εφόσον πληροί τα κριτήρια της εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ΑΡΘΡΟ 20

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΟΥ ΔΠΜΣ

Η επίσημη ιστοσελίδα του ΔΠΜΣ - <http://envir-circ-econ.uth.gr/> ενημερώνεται διαρκώς και περιέχει όλες τις

πληροφορίες και ανακοινώσεις του Προγράμματος και αποτελεί τον επίσημο χώρο ενημέρωσης των φοιτητών και φοιτητριών.

ΑΡΘΡΟ 21

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Οι ήδη εγγεγραμμένο/ες φοιτητές/τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό.

Για όσα θέματα δεν ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας ή στον παρόντα Κανονισμό, αρμόδια να αποφασίσουν είναι τα όργανα του ΔΠΜΣ.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Βόλος, 29 Νοεμβρίου 2024

Ο Πρύτανης

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΜΠΙΛΛΙΝΗΣ